

ganjanje. Tako preganjanje Cerkve nasprotuje svobodi, katero je njej Sin božji, Jezus Kristus sam naklonil; ono ruši ovo sveto svobodo in Cerkvo vprega v nedostojno sužnost postavnih paragrafov ter njeno vspešno delavnost moti, ovira, duši in naposled ustavi in vniči.

Da so pruske verske postave take, to nam popričuje silni Bismark sam rekoč: omrežil sem od vseh strani katoliško Cerkvo s postavami, da če še sedaj zmaga, se to gotovo ne bo zgodilo po človeški moči — sam njo priznam za božjo naredbo in se spreobrnem k njej, če zmaga. Pri neki drugi priliki je rekel tisti Bismark: ova cerkvena vojska velja pred vsem rimskemu papežu. Dobro, rimski papež so podlaga, oče in pastir sv. Cerkve. Kdor tedaj podlago krha in ruši, ta se je ob enem tudi lotil vse Cerkve, ki je na njej pozidana. Zato pa imajo nemški Katoličani prav, ako liberalcem ne verujejo, marveč s škofi in mešniki vred krepko branijo cerkveno svobodo in ne marajo, če njih ljudje za puntarje zmerjajo in pruska svetna oblast kot upornike kaznuje. Pravi Katoličan zamore tukaj trpeti, ne pa se podvreči. Bogu mora biti pokoren več, kakor ljudem.

V Fuldi počiva telo apostola Nemcev, sv. Bonifacija. Pri njegovem grobu se zbirajo nemški škofje navadno vsako leto. Tako je bilo tudi lani. Zbranim pastirjem so nemški Katoličani poslali pismo, v katerem pravijo: „čem silniše zadrege prihajajo nad kat. Cerkvo, tem bolj neomahljivo čutimo svojo dolžnost, pred vso Nemčijo, pred celim svetom slovesno izpovedati, da nas nobena zemeljska sila ne bode ločila od naših ljubljениh in od Boga postavljenih pastirjev, vedi ves svet, da ne priznamo nobenih drugih škofov, kakor le tiste, kateri občejuje z apostolsko stolico v Rimu, z naslednikom sv. Petra, z rimskim papežem. Občudujemo sijajni izgled, katerega nam dajajo naši škofje v svoji apostolski srčnosti. Kakor zvesti sinovi hočemo njih nasledovati, naj pride, kar Bog pripusti. V katoliški veri hočemo živeti, v katoliški veri hočemo umreti.“

Prelepe besede kažejo zavednost nemških Katoličanov. Dobro vedó, da pruske verske postave rušijo cerkveno svobodo in sv. Cerkvi žugajo s cerkveno sužnostjo in konečnim uničenjem. To pa je posebno tedaj razvidno, kedar človek posameznim onim postavam na zobe in v oči pogleda, kar bomo drugokrat storili.

Krška škofja na Koroškem dobi letos 7 novih mešnikov, potrebuje jih pa mnogo več. Novi mešniki so večjidel — Slovenci.

Iz Boga se ni norca delati! Dva krščena nevernika, očeta in sina, je blizo Komotova na Českem dobila huda nevihta. V sili se stisneta v bližnjo revno bajtico. Gospodinja bajtice njima reče, naj molita, ker je bliskalo, grmelo in lilo, kakor da bi bil sodni dan blizo. Brezverni sin se je začel ženi posmehovati, čemur je oče prikimaval; ali zdajci se zasveti blisk, strela zadene

sina in očeta; sin je k priči mrtev ostal, oče pa se je naglo vzdignil rekoč: „O Bog, sedaj sem proč“, in je padel mrtev na tla. Ženi in bajtici se ni zgodilo ničesar. Iz Boga se ni norčevati.

Zavolj pogoste toče, katera letos pada, se sedanji neverniki norca delajo iz svetoletnih procesij. Pravijo, da vse naše moledvanje, vse sveto leto ne pomaga nič. No, kaj pa pomaga brezverno klepetanje? Še menj, kakor nič, med tem ko verni človek v udanosti v božjo voljo, v zupanji na božjo vsemogočnost in neskončno modrost najde obilo nebeške tolažbe in svetega miru, tudi sredi zemeljskih križev in težav. Kaj pa ko bi se reklo, da so morebiti ravno sedanja nevera, razposajenost in razuzdanost zakrivile, da nas Bog toliko strahuje? To je bolj verjetno, kakor vse klepetanje brezvercev!

Nesrečen umor s srečnim končanjem. Pri sv. Petru pod Mariborom je živel nek krojač Jožef N. iz Kranjskega doma. Bil je priden in delaven človek. Nesrečna ženitev mu pa je vse veselje do življenja odvzela. Ves obupan se poda na pokopališče ter se na grobu svoje matere — ustrelil. Poidočki je molil roženkranc in ko se je zgrudil na tla, je z desno roko nagrobni križ objel izkljivši: Jezus usmili se me! In Jezus se ga je res usmilil. Dal mu je še 8 dni živeti, se lepo izpovedati in spokorno — umreti. Trije prijatelji: Jezus, Marija in sv. Jožef so mu pomagali!

Lepo delo krščanske ljubezni. V Ljubljani je več dobrotnikov začelo zidati na zdravem mestu veliko poslopje za take bolehavce, ki se ne morejo več v bolnišnico vzeti, pa tudi doma niti hrane niti postrežbe nimajo. Prostora bo za 80 takih revežev, ki se bodo sprejemali posebno iz dežele. To je res velika dobrota in lep spomin krščanske ljubezni. Skrb prevzamejo usm. sestre.

Gospodarske stvari.

Nekoliko ravnil, po katerih gre pri izrejevanji svinj se ravnati.

II.

M. 2. Zrnje. Zrnje ima polovico manj beljakovine v sebi, kakor stročnati sadeži; vendar pa spada k močno redivnim živežem.

Pšenica se za krmljenje domače živine ne da z dobičkom porabiti, ker je njena cena v razmeri k uspehu previsoka. Rž zavzema kot močna hrana prvo mesto, posebno za svinje pitance (krmljenke) v zmesi z drugo krmo. Otrobi pšenični in rženi so pri svinjereji zelo imenitni. Njihova redivna vrednost pa je odvisna od tega, kako mlinar ume do čistega izmleti vse, kar je moke v njih. Tedaj so otrobi iz kakega umetnega mlina, ker stroji zrnje do zadnjega praškega izmlejo manj dobri od onih iz navadnega mlina; toraj je vedno boljše zadnje kupovati od prejšnjih.

Otrobi se polagajo v močnik kuhani, da se trdne lupine lažje prebavijo. Te imajo namreč veliko beljakovine v sebi in fosfornokislo apno skoraj vsega zrna.

Kakor ste pšenica in rž poglavitni hrani za človeka, tako je oves in ječmen za rejo domačih živali najbolj imeniten. Oboje ima trde, debele lupine, ki se morajo prej prav pripraviti, če hočemo, da se celo zrno tudi koristno porabi.

Le tako se da posebno pri mladih in brejih svinjah polni uspeh doseči. Oves je posebno pri doječih starkah izvrstna hrana, katera obilno mleka daje, med tem ko ima ječmen pri pitani odstavljenih prascev najboljše nasledke. Ječmen je sicer pri sedanjih visoki ceni draga hrana, vendar bolj redi kakor pšenica in se bolj lahko prebavlja.

Koruza se posebno na Ogerskem in v Ameriki za rejo in pitanje svinj rabi. Polaganje koruze je svinjam hasnovito, če se kot postranska hrana z drugo proti koncu pitanja polaga. Drobiti ali mleti, da trda zrna bolj prebavljiva postanejo, je dobro.

Na Ogerskem se rajta za napitanje svinje do 7 funtov koruze na dan. Zdrobljena daja hitrejo in večjo korist in uspeh.

Ajda kot svinjska hrana ni posebno čislana, ker se le v nekaterih krajih prideluje in ker je pridelek zelo nezanesljiv in nestalen, se tudi le redkokrat v veliki meri svinjam za hrano daje.

Po ajdi nastane posebno pri belih svinjah, če nje več povzijejo, neka posebna bolezen: vnetica, katera večidel po malo dneh žival zamori.

Kako piškavo sadje, ki nezrelo iz drevesa odkapa, v prid spraviti ali vsaj neškodljivo storiti?

M. Piškavo sadje, ki nezrelo iz dreves kaplje, škoduje na dvojni način. Prvič gre sad sam na sebi v zgubo in kmetovalec nima od njega nobenega dobička; drugič pa je v njem zalega škodljivega mrčesja, katero, če se odpadlo sadje pod drevesom ležati pusti, izleze in drugo leto zopet obilo sadu pokonča. Toraj se mora piškavo sadje: jabelke, gruške, slive itd. skrbno pod drevjem pobrati in potem se ali svinjam vrže ali pa v jesih skuha ali spreša. Če pa nočemo niti prvega niti drugega, tako je najboljša, tako sadje sred gnojnega kupa globoko zakopati ali pa v gnojnico vreči, da mrčes pogine. Dobro je tudi sadunosno drevje rahlo potresti, da ves piškav sad odpade in se odpravi.

Kako si lepa sadunosna drevesa hitro odredimo?

M. Kdor ima dosti močnih 3" debelih divjakov, naj jih posadi tje, kjer boče sadunosna drevesa imeti. Potem se jim vse vejice lepo otrebijo in vrh gladko prireže v višavi, v kateri naj prihodno drevo venec naredi. Rana se skrbno zamaže z mastno ilovico, kateri se je nekoliko kravnjeka primešalo. Če so bili divjaki zdravi in se jim

dobro streže, naredijo že koj prvo leto veliko močnih vejic. Kolikor živejše drevo raste, toliko več vejic se mora drevescu pustiti. Te mladike so večidel že prvo leto tako krepke in debele, da se lahko okulirajo. Drugače jim je zanaprej navadne postrežbe potrebno. Taka drevesca tudi hudi zimski mrzaj bolj lahko pretrpijo in se sploh po volji obnašajo.

Kako z mesom ravnati? Meso je brez ugovora najzdravejša in močnejša hrana. To pa tem bolj, če se je meso pred uživanjem dobro pripravilo in varovalo, da po dolgem ležanju ni dobilo neprijetnega okusa. Meso preveč prati ni dobro, ker tako preveliko redilnih snovi pozgubi. Mlado meso je najbolje hraniti na kakem sušnem, mogoče hladnem in zraku pristopnem mestu. Govedina se tako po zimi ohrani po 8 dni še prav okusna; tolsta koštrunovina celo po 14 dni. Svinjetina se najbolj težko ohrani „friška“ in okusna. Teletina se lažje ohrani in še celo boljši okus zadobi, če se, posebno ob poletni vročini, polaga v zmetke. Po tem načinu ostane teletina po 5 dni lepo mlada in okusna. Treba njo je le lepo čedno obrisati, preden se kuhati ali peči začne. Kdor mlado meso kuha v hladni vodi, ta dobi okusno, tečno juho. Vendar kdor na dobro juho ne gleda toliko, kakor na dobro, okusno, mehko in nježno meso, ta ga naj v uže razvrelji vodi k ognju pristavlja.

Sejmovi 25. jul.: v Staremtrgu, v Kozjem, v Žavci, v Šetalah, v Svetincih. — 26. jul.: v Frauheimu, pri sv. Martinu pod Wurnbergom, v Teharji in pri sv. Križi pri Ljutomeru. — 30. jul.: v G. Kostrivnici. — 31. jul.: v Konjicah in v Zagorji. —

Dopisi.

Iz okolice sv. Bolfanka v ormužkem okraju*). (Razposajeni mladiči.) Le redko je kaj slišati od nas in še sedaj nimam kaj vselega javljati. Den za dnevom se množijo pretepi in in celo umori. Tukaj ni sloboden ne viničar, ne kmet, ne siromak, ne bogataž. Vsakemu grozijo s pretepom in ubojem naši razposajeni fantalini. Ljudi napadajo doma in na cesti. Ni nič novega pri nas, če se na koga ustrelji, oli komu nos razreže, usta razparajo, nšesa razčešejo, voznikom konji odprežejo, kolesa raz osi odvzamejo in v potok ali mlako pomečejo, vozniki natepejo itd. Središčani, ki imajo pri nas vinograde, prihajajo oborožani s pištolami in revolverji. Opominjevanje miroljubnih ljudi in duhovnikov je bob v steno!

Vendar kdo bo tem pobalinom še zameril, če pa stareji ljudje in celo predstojniki niso boljši ter se spuščajo v pogoste pretepe in neporednosti. Pri takih pretepih se posebno odlikuje predstojnik

*) Zavolj tesnega prostora smo sicer vrli pa preobširni dopisi skrajšali? Vred.